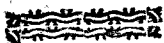

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BETSBÖL Kedden 12. Juliusban 1791.

Frantzia Ország: Paris 27. Juny.

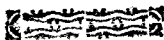
Minek-előtte az el-fogattatott Király Párisba viz-
sza érkezett volna, a' Nemzeti-gyűlés
azt végzette vala felőlle: 1.) Hogy mihelyt a' Ki-
rály Párisba a' maga lako helyére bé-érkezik, a-
zonnal egy őrizet tétettség a' joja eleibe a' Nem-
zeti Gárdákból, kik a' Nemzeti Gárdák' leg-főbb
Vezére Fájette igazgatása alatt lévén, ő tartozék
a' Királynak személlyeről és minden más környül-
állásairól számat adni. 2.) A' Korona Hertzegnek
nem külömben Strázsa állittatik a' General Kom-
mendáns vigyázatja alatt, és a' Nemzeti-Gyűlés
ennek Udvari Mellerül egy nevelőt fog valóstani. 3.)
Mind azok a' személlyek, kik a' Királyt kilirik va-
la, fogságba tétettségnek, és valiattatásának meg-
a' Király és Királyné pedig különösen és

hatatlanúl vallattasának - meg, hogy a' Nemzeti-Gyűlés ezekről további végezéseket tehesen. 4.) A' Királynénak is külömböző helyen különös őrizete légyen. 5.) Míg a' Nemzeti gyűlés bővebb rendelést tenne, tehát a' 21-dikben ki-adott végezés maradjon meg, mely a' *Justitz* Ministert arra kötelezi, hogy a' Nemzeti gyűlésnek parantsolatjira a' Státus Petsétjeit nyomja fel, és ezen petsétlésre már tovább a' Királynak helyben hagyása éppen szükséges nem lézen. 6.) A' Ministerek, az Ország Kints-tárjai mellett lévő Tisztviselőknek fő Kormányozója, a' rendkívül való *Kásának* Királyi Komissáriusa, és az ezen Kásából való fizetéseknek fő Tisztviselője hatalmat és parantsolatot nyertek a' Nemzeti-gyűléstől, hogy ki-ki a' maga Tíztségekben tellyes hatalommal járjon, és tsak egyedül a' Nemzeti-gyűlésnek tartoznak ennek utánna számadással. 7.) Hogy ezen rendelkezések, a' belső dolgokra ügyelő Miniszternek parantsolatjira azonnal *Párisnak* minden fertállyaiban trombita szónát hirdettesenek - ki és a' *Párisi Departamentom Directo-riumjának* adattasának által.

A' múlt hónapnak 25-dikén estvéli 7 órakor érkezék vizsza a' Frantzia Király Párisba. kinek szekere előtt 6, szekere után is 6 töltött ágyuk mennek vala. Az egész úti pompában elől megyen vala egy sereg lovaság, mely út nyitja: ezt követte a' Nemzeti Gárdának fő Vezére *la Fayette* a' maga Generál Stábjával: ez után egy Batalion fegyveres Gránátércs, a' Tartománybéli Nemzeti Gárdák — a' vén katonáknak és a' fegyverkezést tanuló gyerekeknek Batalionjak — a' véghetetlen sokaságú dobosok serege, kik dupla marsat vernek vala — ezeket követte tsorda Nemzeti Tartománybéli öfzve tódult Gárda-test — egy nagy számból álló újjonnan állított Gránátéres Batalion — egy sereg lovas katonaság — az öfzve tódult kokárdás népnek ropant sokasága,

— — — — — Mind
 ezek után is megyen vala egy dobosokból álló Sereg.

reg, kik az első dobosokat mindenkor a' dupla marsal válták fel — és utánnak a' Nemzeti Gránátérosok mennek vala, kiket követe a' Király szekere. A' Király a' hátulsó ülésbe jobb kéz felől, a' Királyné pedig ugyan ott bal felől ülven, a' kettők között közből ül vala a' Nemzeti gyűlésnek edgyik Tagja *Barnavé Ur.* Az első ülésben, ugyan azon szekeren valának a' Korona Hertzeg, *Erjébeth Hertzeg* Afzszonnyal és a' Király Kis afzszonnyal. Hátul a' szekeren állaak vala 8 Gránátérosok, és elöl 3 (Postillion) Posta Kotsis köntösben öltözött Királyi Test-örzők kurta vasban, mint a' kik a' Királlyal ezen köntösben találtattanak vala. — A' 2-dik szekérben ültenek a' Nemzeti gyűlésnek Biztosai *Damós Urral* és a' Korona Hertzegnek *Udvari Mesternéjévei Turel Afzszonnyal.* A' 3 dik szekér viszi vala *Drouet, Mangin, Pailleblon* és *Pontant* nevű *Várennéből* való Polgárokat, kik a' Királyt a' magok Várofsokban megtartoztatták vala és ezek után megyen vala azon szekér, melyben a' Királyné Kamarás Afzszonyai és a' több Hertzegnék ülnek vala — végre pedig egy fedél nélkül való Kotsi borostyán Koszorúval bé-fedve, mint győzedelmi szekér, azon Nemzeti Gárdáktól vitetik vala, kik a' Királyt *Várennében* szerentsésen elfogták — és leg utoljára kifíri vala mindezeket egy Batalion Nemzeti Gránátéros, és az után ezen győzedelmi pompára öfzve tódúlt Nemzeti Gárdáknak szám nélkül való sokasága. Ezen rendel és pompával meg kerülven Párist háromszor, midőn a' Királyi szekér a' Királyi Kastély előtt meg állott, a' sokaság ezt kiáltja vala: *a' Törvény! a' Törvény!* melyre a' népnek olly nagy lárma hangja telé el a' levegőt, hogy a' Nemzeti-gyűlés kéntelenítették *Commissáriusokat* küldeni oda, hogy a' veszedelemben forgani láttató személyeket a' népnek dühössége ellen vegyék óltalam alá. A' Király és a' Királyi Famillia le-fzállának a' szekérből, és a' Kastélyba hülmetven — óltalam alá tétetnek. Már most az egész sokaság ujj lármat üte,

és a' rövid esbann lévöv 3 Királyi Tisztörzöknek feleket kéri vala, és a' Nemzeti-gyűlésnek Biztatsai alig találhatának módot ezen 3 szereztsétlennék meg-izabadtításában, hogy ezek minden életék vezedelme nélkül fogságba vitethetének; kik közzül az edgyikről azt jegyzették meg, hogy ezen Környüllásában keserves gönyveket hullat vala. Mihelyt a' Király a' Kastélyba meg-érkezett azonnal le-fekü. — —
 — A' Királyné ezen vizsza menő utjában nagy rettegéseket állott-ki; nevezetesen *Várennében*, midön meg állittatott; mert a' Nemzeti Gárdák már tzélba vették vala Hintóját. — — — — —
 Midön ezt a' Királyné észre vette vólna a' maga kisedded fiát és Leányát édes Anyai Karjai között rebegő szivéhez szoritván, gönyvel ásztatja vala ezeket. — *Bondi ban*, hól a' Királyi Famillia 25-dikben, még Párisba lets meg-érkezések előtt ebédelt vala, el-ájula a' Királyné, és alig ébrad vala edgyik ájulásából, a' midön a' másikkba esték. — Bé érkezése után a' Királynak azonnal minyájon — — — — — a' Nemzeti Gárdák őrizete alá estének,

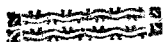
BCU Cluj / Central University Library — Cluj

Meg-érkezése után a' Királyi Familiának Párisba azt végzette a' Nemzeti gyűlés, hogy mind a' Király, mind a' Királyné *inquiráltassanak* a' magok el-szökésekről, mely végre Députátiofokatis rendeltének, és küldettenek mind a' Királyhoz, mind a' Királynéhoz. A' Király azzal mentette a' maga utját, hogy az országból nem akart vólna ki-menni, csak *Várennég* szándékozott, és Párisban ezen környüllallofok között vezedelmesnek tartván maradni, azon eröss várban kíván vala addig lakni, mig tőkélletes tsendesség lenne az országban, a' honnan a' szélekre is, az idegen erőszaknak bé-ütése ellen jobban vigyazhatna — hogy étzaka ment azért tselekedte; mert bátorfágosobbnak ítélte éjjel menni s. t. A' Királynak és Királynénak vallás tételét bé vitték és fel-olvasták a' nemzeti gyűlésben de semmit sem végeztek felölle, mig a' többi, kik a' Király-

rálynak utjában részefek, nem *inquiráltak*, kik minyájon kemény foglágban vagynak — — —
 Már most azt végzette a' N. Gyűlés, hogy a' Korona Hertzegnek egy igazgatót válofszának, ki a' Hertzeget nevelje és erről életével számoljon. Szabad egész Frantzia Országban akár mellyik Polgárra *voxolni* ezen hivatalra; de a' Nemzeti-gyűlés-béliek közzül senkire sem. — A' Hadi Miniszternek azon rendelés adatott, hogy 16 Generálisokat válofszon még, u. m. 4 Generál Lájdinántot és 12 Feldmarsalt, akár a' most szolgáló fegyveres népközzül, akár ezeknek számán kívül lévőket. 8 elztendőre való puska port és más hadakozó eszközöket készítenek; 18 hónapra 200 ezer népnek minden szükséges eleséget gyűjtenek öfzve. 3! Tábornak, mellyek 60 — 60 ezerből fognak állani, sátorokat s egyéb szükséges dolgokat készítenek: a' népnek fegyvert osztogatnak, és minden erőszakos történetre magokat kéfzen akarják tartani.

Következik az előbbi Kurirbann félbenn maradt magára ki-nyilatkoztatása a' Frantzia Királynak, mellyet Párisból való el-indulásakor hátra hagyott, és a' Nemzeti-gyűlés elejébe terjesztetni kívánt.

„ A' Nekkernek örvendező emberek azzal is nagyra üzni kívántanak, hogy a' Királynak nevét ennek alkalmatosságával ne-is emlitenék; ugyan ekkor a' Királynak Kurirja el fogatott és meg-visgaltatott; Levelei el-vétettenek és fel-bontattanak; a' Nemzeti gyűlés a' Királyal maga is tsúfolkodni látztatott; midőn a' Király, olly tzállal, hogy magával békefséget hozzon, Párisba jönne, el-vala véggezve, hogy senki is: *éllyen a' Király!* ne kiáltaná; sőt javasoltatott, hogy a' Király félre állittatván, a' Királyné Klafstromba tétettetnék, a' melly tanáts adás tapsolás által fogadtaték. Midőn 4 dikről 5 -dikre virradó éttzaka javasoltatott volna a' Nemzeti-gyűlésnek, hogy a' Királyhoz menvén, tartaná nálla a' maga tanátskozásait: azt nem tsekelfzi — felele ez — mert méltósága ellen fogna lenni

lenni. Az időtől fogva mind ujjabbak meg ujjabbak a' borzasztó történetek. Egy ártatlan ember a' Királyi kertben a' Királynak szemei előtt kinosonnolettetett meg; csak a' Vallásnak és Királyi széknek betsmellői tartattanak tiszteletben. Jul. 14-dikén, midőn a' frigynek innepe tartaték, közönségesen ki jelentette a' Nemzeti-gyűlés, hogy azon Frigynek feje a' Király volna: mely is nem egyebet tett, hanem hogy a' Nemzeti-gyűlés a' magagondolatja szerint, mást is rendelhetne annak fejévé. A' Király külön valóztatott volt a' maga Familiájától: mindazonáltal Párisi mulatásában ez voltak leg-bóldogabb szempillantásai a' Királynak. Az (ugy nevezett) Mádámok, a' Király Alizonyvérei, midőn áhíthatóságból Roma felé útozának úttököbann minden emberi törvények ellen megakadályoztattanak. Azon személyek, kik a' *Vincennei* támodásban a' Király mellett tartottanak méltatlanságot szenvedtenek, és fegyvereik ezeknek a' Király szemei előtt törettenek ölzve. A' Király egy betegsége után szent *Cludba* készülvén, az Ői Vallásbeli szokása vétetvén fogásul elő, megakadályoztatott szándékában, sőt a' titkos Gyűlések ellene, mint a' Törvények meg-szegője ellen panaszoltanak; az után hiv szolgait mellőlle elvölöztötték, és előbbi fogságára vizsgálá térti kényszerítették. Az után arra is kénytelenítették, hogy Külső Hatalmoságokhoz küldetett esmeretes irak helybe hagyja, és imáttóságos házát meg-változtaván, más Paphoz járjon *Mise* halgatni. — Mit ezekre az okokra és azon lehetetlenségre nézve melly szerint a' Király a' roszszaknak meg jobb hatását lehetetlennek lenni állittya vala, természet szerint való vala ez, hogy magát bátorságba heheztetni munkálódnék. — Frantziák! még pe*ti* Ti, kiket eddig a' Király a' jó *Páris* várofsa lakosainak szokott vala neve ni, ne hidjete az egy esküdre hitegetéseinek, fordullvatok ismét vizsgáló Királyotokhoz: Ő, ha a' *Ti* szent vallásokat tiszteletben tartattatik, az Uralkodás bizonyos láb szabadság

szabadságtok pedig állandó fundamentomra helyeztetendik; néktek mindenkor barátotok fog lenni. — A' Levélhez még e' következő tóldalék vala hátúl hozzá adva. — „ P. S. A' Király parantsollya a' maga Minifereinek, hogy az ő nevébenn semmi parantsolatokat all-írás által, még más rendelést nem vesznek, meg ne erőfittsenek, 's hogy a' K. Petsétnek őrzője, mihellyest ő Felsége tőlle kívánni fogja, a' Petsétet ő Felségének kezébe küldje. „

Be nagyon különböz ezen elő-adástól, ama, rövid, de fontos elő-adása a' Revolutziónak, mellyet Condé Hertzeghez útasított Leveléből olvasunk a' Királynak. Ez az:

„Egy nagy Revolutzió történt a' Hertzezséged' Hazájában, a' melly mindazáltal nem egyébből áll, hanem azoknak a' sok vissza-éléseknek el-törléséből, mellyek a' Népnek tudatlansága, a' Papságnak hatalma, a' Minifereinek szabad akarattok szerént való uralkodása, 's a' közönséges hiba miá, már néhány századoktól fogva gyűltek rakásra. Most minden meg változott, ezek a' vissza-élések nintsenek többé, 's egygy olly polgári alkotvány emelkedett fel ezeknek dűledékein, melynek fundamentoma az egyenlőség, és szabadság; 's a' melly egyfzerre maga helyére állítja a' Nemzetet, az uralkodást, és az én hatalmammat. A' Felséges Nemzetnek tsupán oly Polgárjai vagynak már most, kik hasonlók egymáshoz, a' magok jussaikra nézve; nintseuek más Urai, a' Törvényen kívül; sém más eszközei, hanem a' közönséges Tisztvifelők, kik között első én vagyok.“

Hazánkbéli Hazánkbéli elegendes Tudósítások.

Ezen hónapnak 27-dikén léssen *Eszterházá*n az Uralkodó Hertzegnek *Instellátziója*, és azon Hertzegi pompás innep, melyre már 80 ezer lámpások állanak készen, és a' mely leg-alább 300-ezer forintokban

ban fog kerülni. Itt a' mi F. Udvarunk, és fok Országbeli fő Nemesség fog jelen lenni.

A' Duna mellyéki Ref. Papi Kerületnek a' múlt hónapban közönséges Gyűlése tartatván *Fülepjzdlásdn*, a' Tiszt. Papi Társaság a' földes Úraságokkal tökéletesen és atyafiságosan meg-edgyezvén, köz akarattól Ref. Superintendensnek választák T. T. *Veresmarty* Sámuel Urat; Gen. Notáriusnak pedig T. T. *Tormási* Urat. Ujj Prédikátorok szenteltettek itten fel 32-ten. Ezen Papi Kerület példás szeretettel és edgyességgel, igen böltsen és tsendesenszokta a' maga gyűléseit tartani; mely gyümöltse az irigység nélkül való Felebaráti szeretetnek. — Debretzenből és azon környékről vett számos Leveleinkből most tsak annyit iktathatunk ide, hogy a' Debretzeni Prédikátort T. T. *Hunyadi* Urat, a' mint iratik, az Ekklesiáknak, a' Pátronusoknak és Kurátor Uraknak edgyezéséből, azon Ref. Papi Kerületnek Superintendensévé tették, mint azon Papi Kerületnek eddig vólt Gen. Notáriusát; és így ezen R. Papi Kerületnek már T. T. *Synay* Urral edgyütt 2 Superintendense vagyon. —

— *BCU Cluj Central University Library Cluj* —

— Mi léfzen ezen ritka és valóban szomorú történetnek vége, a' következő idő fogja meg-mondani; mert már a' Magyar Hazabeli más 3 Réf. Papi Kerületek is ez eránt a' magok értelmeket a' F. Udvar eleibe botsátották; és a' mint érjük az Erdélyi N. Hertzsegségbeli Ref. fő Konsistoriumnak is egy két tanátszó szó engedtetik ezen dologban. — *Omne Regnum in se divisum desolabitur*: az az: Adjon Isten fenn héjjazás és irigység nélkül való edgyességet, tsendességet. — Némmelny innen került Levelekből már is azt értjük, hogy ezen Debretzeni Réf. Papi Kerületnek némely Esperességei, más (Superintendentziához) Réf. Papi Kerülethez akarnának állani; de itt az a' kérdés forog fenn: Vallyon a' Kerületbeli V. Szolgabírón áll-e az, hogy a' maga Kerületjével ebbe, vagy amabba

amabba a' Vármegyébe álhaszon által, vagy nem? — és tsak alig ha a' kérdésbéli utolsó szó nem felel-meg.

Balatintz 1. July. — „Nálunk-is a' Sz. *Médárdusról* való vélekedés egészszén Juniusnak 26 dikáig bizonyosodott-meg; a' midön azt meg-hazudtalta 2 napig tartó szörnyü melegség, a' mellyre 29 dikén igen fellegekkel boritatott-el az egész futkasó ég. A' nagy villámlás, mennydörgés, tsattogás, és zápor első majd egész három óráig tartott. Martyántzen, Murai Szombatban, és Lippótzon egy más-tól nem mezfze lévő helységekben nevezetes károkat okozott: a' Martyántzi toronyba kétfzer ütött, és az alatta álló egy jámbor paraszt ember, a' ki még nem tudta azt, hogy a' mennykő a' magas helyeket szereti, életétől meg-fosztatott. Murai Szombatban a' Kollárné egy igen jámbor, és példás Afzszonyosság házában éppen az ebédlő asztalra, a' melly mellől különös Isten gondviseléséből tsak három vagy négy minutával előbb, mintsem bé-ütött keltenek-fel. A' láng az egész házat egyszerre elfoglalta, a' nagy füst, és ijedés miatt igen keveset ragadhattak-el a' tűzből. A' segitők között jelen volt, és embert szerető szivét, ki-mutatta különösen ő Nagysága Ifjú Gróf *Szapári Péter*-is, a' ki a' fok viz hordásban és tűz óltásban magán lévő szép köntösét felebarátja kedvéért haszon vehetetlené tette. Lippótzon egy özvegy Afzszony házába ütött, és pedig háromszoroson. Itt négy személyt sértett-meg; a' Gazdaszszonyt, a' ki azon szempillantásban kilentz árva gyámaltalan, és nevetlen apró gyermekeket maga után hagyván meg-is hólt: egy gyermekét, a' kinek tsak a' lábaszárát égette-meg, egy más Afzszonyt, a' ki az egyik kezében korsó vizet, a' másikba pedig egy tsetsemöst tartván, éppen a' mennykő alá lépett volt a' házba. A' tsetsemősnek semmi baja se lett, sem pedig az Afzszony ruhájának, hanem a' testének egy feléjéről a' bőrét le nyúzta, a' melly tsak másnap váltt-el a' testétől. Negyedik meg-sértetett

fze-

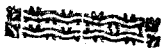

személy volt egy 14 esztendőös Leánya a' meg-hólt Gazda-afizonyinak. Ez a' kettő-is már a' halál tor-kába volt, de talám az ér vágás, és a' verejtkez-tetés segített rajtok. Soha sem láttam nagyobb fé-lelmekbe, és fájdalmokba az embert, mint itt; de soha se is tapasztaltam egy tsendesebb, meg-nyu-godttabb, az Isten akaratjára magát jobban reá bi-zó szívet, mint ennek az edgyügyü parafzt Leány-nak volt. Elsőben is nagy buzgósággal, és a' mel-lette álló sokaságnak el-bámulásával ajánlotta ma-gát, és szegény meg-hólt Annyát a' felséges Isten kezeibe. Azután Isten akaratjára bizván magát, kö-nyörgett néki, hogy e' jelen lévő szenvedését, és ki-mondhatatlan nagy fájdalmait fordítsa javára, és maga ditsőségére. Utóbb az ott állókat nevezete-sen pedig a' testvérjeit, 's Atyafiait igen hathatós szovakkal arra kérte, hogy ők-is érte, és véle imádkozzanak. Utollyára nagy tsendefséggel elő szóllitván az örög Annyát panasz képpen kérdezte, miből esett, hogy hamarább ki nem húzta a' vesze-delmes füst és láng közül, a' kinek-is az ő mentsé-gével hogy t. i. maga se tudta a' nagy meg-ijedés miatt hol legyen, meg elégedvén az Istennek boldog ki-mulásért esedezett. Egy ilyen példás, tsendes, és magáról el-nem felejtkező szívet nem a' Philo-sophia, nem az emberi véleményeken épült tudomá-ny: hanem csak az igazságnak kútfejéből szedett erköltsök, a' jövendők reménysége, és azoknak meg-tudója öntheti az emberbe. Ez csak egy parafzt Leány, de nem érdemel-é több ditséretet mint sok más, a' kiknek egy leg-kisebb véletlen tsapás-is szíveiket úgy meg háborithatja, mint az estvéli szel-lőtske a' vékony ruhájokat. Nem az eredet, ha-nem az erkölts teszi boldoggá az embert.

Ladány 25. Juny. — „Most a' leg-közelebb múlt Tsötörtökön, u. m. UR napján 3 szomszéd Helységeinkben a' menykő 2 Templomat, és a' me-zőben 2 embert meg-ütvén, ebből némely természet dolgaiban jövevények azt a' bal ítéletet tették, hogy az embereken azért történt legyen, mivel az

nap

nap a' mezön kaszáltanak; a' Templom meg-ütéséről pedig ezer 's meg ezer vak itélettel vagnak. Az ilyen Pápaszemes orral sem megszűz látó emberek még nem sok felhökön mentenek keresztül Blanchárdal a' Levegőben, 's a' *practica Physicát* sem sokáig tanúlták; mert kölömben a' tseiszópo bort jut ökör alatt bizonyoson nem keresnek. Ha ezen menykötöl meg üttetett 2 Kaszások egy olyan rében kaszáltanak volna 1000-ed magokkal, hol a' menykötöl meg üttetett 2 Templomak közül egyik (conductor) menyköfogó lett volna, és azon Kaszásokhoz nem megszűz lett volna épülve, sem a' kaszásokat a' menykö útést is el-kerülheti az ember okkal módal — 's valóban lehet-is azokon a' tehetősöb városokon és falukon tsudálkozni, mellyeknek Tornyaikon menykö fogó nintsen. Az efféle meg-rög-zött bal itéleteknek mind a' tudatlan vakság, és a' vak tudatlanságban való nevelés az oka; mely még a' nagyobb házaknál is, kivált az Aszfzonyi nemben sok helyt uralkodik. — A' fennebb múlt százaz esztendőben, egy bizonyos Uri ember Erdélyben, kinek a' szénatermő rétje éppen a' folyó viz partyán vala, arra a' bölts gondolatra vetemedik, hogy a' folyó vizet bortsálsa keresztül rétjén, hogy teremjen szénája; mellyet midön szinte tselekedne — Ne bortsálsa szivem! mond a' Felesége; ne kifirtsük azzal az Isten — ad nekünk esőt ha akarja; és így addig imádkoztunk az esőért, míg a' szárazság miatt egy szál széna se termett azon a' réten; mellyen ha a' vizet keresztül bortsátottuk volna a' réten, az eszközökkel dolgozó bölts természet bőv szénát adott volna. — Jó azért az imádkozás, és szükséges kötelelsége ez minden Kerestény embernek; de ha valakinek viz feküdt meg gabona termő földjén, 's aratni akar rajta, árkolja el onnan: és ha a' folyó viz partyán lévő széna rétjén a' szároz időkben kaszálni akar, bortsálsa keresztül a' vizet azon — ne félljen, hogy azért az Isten meg-bünteti; mert — *Senkinek sült Patzán*

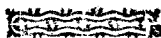
Fátzán nem repül szájába. — Pipázva hanyatán fekvén a' szobába. Mind otthon, mind az Oskolákban hibás a' nevelésünk. A' bal ítéletek meg-gyökereznek és érré válnak Jankóban, melyet a' szürke hajú János-is alig izzadhat-ki annakutánna, 's tsak ez az oka az ilyen Hottentottat illető ítéleteknek.

A' tüzes menykőre, az légi háborukkal járó gyakor elsőzésekre, és a' jég-elsőre panaszolkodó Levelek más szegeleteiből ottan ottan jönnek Házánknak; de azonban minden felől közönségesen azt írják, hogy a' bölts természet ideji adománya gazdag a' bámulásig. — Erdélyből Alsó-Tsernátonból Jun. 22-dikén ez iratik: — „Ezen a' környéken semmi nevezetes ujságunk nem történt; azt irhatom mindazonáltal, hogy Jun. 21-dikén igen meg-rettentünk vala; mert a' 20-dikban tartott rendkívül való hévséget egy olly rettentő menydörgés követé, melyhez hasonlóról alig emlékezünk. Ez után fél óra alatt 2 rendben akkora jegek hullának, mint egy egy magyaró, sőt nagyobbak is; mellyek kerti-veteményeinket 's t., mezei gabonainknak kevés kárával, meg-emésztették. De ezen türehető kárunk mellett vigasztal és gyönyörködtet benünket a' bőv kezű Természet; mert a' mi 100 elztendőn fellyül lévő örög embereink-is azt valják, hogy soha még ilyen bőv termést nem értenek, mint az idén vagyon egész Háromszéken; melly áldását a' Kegyelmes Istennek ha szerentsésen bé-takaríthatjuk, azon keserves szükségeinkből, mellyeket a' fennebb múlt 2 szük elztendők okoztanak vala, egészfzen ki-gyógyulunk. — Kézdi Vásárhelyt a' búzának árra 1 véka 1 R. for. 30 kr. Ros 1. r. for. Törökbúza 1 r. for. Zab 25 kr. — Az ár-talmas elsők itt más helyeken-is jártanak. Az öregebb és edgyes Székely katonák ottan ottan jönnek viszfza szabadsággal Oláh Országból; de az ifjabbak duplán váltják ezeket.

Cegléd 1. July. — Közlöm az Urral az itt a' mi szomszédságunkban N. Körösön F. Urunk Koronázásáért véghez ment *Te Deum Laudamusnak* meg-

meg-innepeeltetését: melly későre esik ugyan, de mivel a' másokéiél különbözik, méltó a' leírásra. — Öt-re jövén két emberek, hogy azon Vasnapot, mellyen ez történt örvendetesebbé tehesék, így kezdenek gondolkodni és beszélni edgyütt. Ha az eddig vijságokbann le-iratott *Te Deum Laudamusnak* innepein tsak a' tehetősebb és gazdagabbak vendégeltettek és vigadtak: talám semmit sem vétkezünk a' mi F. Urunknak ditsősége, és ezen innap napnak szentsége ellen, ha a' mi tsekély szegényekhez képpett minden Vallások különbözése nélkül ezen szük időben, Városunk-beli lakó szegényebb embereknek segittségül leszünk, hogy egyenékik-is okok jobban gondolkodni, és a' mi kegyelmes Fejedelmünkért buzgobban könyörögni. Illy tizélből adott T. Zs — *Isván* a' magáéból a' szegények számára 100 R. forintokat, az ott szállason lévő katonaság számára pedig, kik 84 személyekből állottanak, mindeniknek 10 krajtzárokat 's egy egy font húft és 10 Akó bort; az oskolábann tanuló ifjak számára egy-egy font húft és egy Akó bort. Ns. M. *Samuel* Ur-is adott 25 forintokat. A' hirdetéstől is többen, mint 100 kenyér nélkül való szegények segiltettenek-fel egy egy véka buzának árával, minden vallásbéli különbözés nélkül. A' Tanátsi érdemes Rend által pedig a' katoná Tiszt Urak meg-vendégeltettenek 's a' t.

Szathmár 26. Jun. — Agyan lötték a' N. *Majthényi* Svábok a' Templomjokat. „Ezen hónapnak 23-dikán, midőn az *UR-napi* tzeremonián legjobban buzgolkodnának, a' töltés fel-hágott a' zsen-dejezet közé, mellyet észre nem vévén, a' szük Templom meg-gyúlt, és tornyostól, harangostól, 's minden éghető eszközökkel hammuvá égett. Val-lyon a' Török hartzon tudnának ennyire menni a' Svábok?

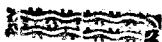

Végső jegyések. — Pruszfiában szabadsággal bocsáttatnak a' Katonák A' Párisi Nemzeti gyűléshez 2 Biztosokat küldött Pruszfiába. — *Sziftoiban* minden órán uj hir üti ki magát, és ugy hiszik Bétsben, hogy 3 hetek alatt ki fognók a' békelesség pontumjait hirdetni — de nem lehet hinni vakmerőképpen — A' F. Királyné ma utazék el *Laxenburgból* Ferentz fő Hertzeggel Némellyek azt tartják, hogy ő Felsége a' Király eleibe ment volna, mások pedig azt erősitik, hogy *Máriatzélbe* kívánna jelen lenni, hol ujra egy tsudát történtenek lenni hirtelnek, azt t. i. hogy a' Boldogságos Szűz képen lévő drágaságok, a' leg-nagyobb őrizet alatt egy-szeriben mind el-tűntenek és oda lettenek. — Mi hirt irunk, nem tsalhatatlanságokat — az idő tessz bizonyságott némely történetekről — 4 nap fognak ő Felségek tsak oda lenni.

Lengyel Ország. — *Varsóban*, valamint szintén *Párisban*, az Hazafiak *Klubot* formáltak, mellyet *Konstitutio Klubjának* neveznek. Ebben senkinek mások felett való elsősége nintsen: itt minden bölts és jó Hazafi, első. Ezen *Klubnak* palotájában, midön az, közelebből a' Polgárság innepét enné és inná, ilyen köszönettel lépék-bé a' Király: *En az egyesülés innepének szemlélésére jövök.* — A' Lengyeleknek nem igen tettik, hogy a' Frantziákat azzal ditsekedni hallják, mintha a' *Revolutzio* dolgábann őket követték volna. Nállok, így szólnak ők, ez után-is, szintén mint eddig, Nemes, Polgár és Paraszt vagyon: midön ellenben a' Frantziáknál ezen nevek között tsak akkor öltözi valamellyiket valaki magára, midön a' más kettőnek prédálására és gyilkolására szándékozik. Még eddig fel sem akasztatott a' Lengyel *revolutzio* egy embert is, és egy fő hazafinak-is fejét *Varsóban* még eddig e' miatt karóba szurva széllyel nem hordozták s. a' t.

Nevezetes Történet. — A' hét ezftendős hábo-
 rúnak végződésével, kéntelenítettét volt vitézi szol-
 gálatjából ki-lépni egy *Pruffzus* Oberflieutenant,
 a' ki mindenkor igen derekassan viselte magát.
 Minthogy feleséges, gyermekes, 's azonban szegény
 Ember volt az Oberflieutenant, minden nap meg-
 jelent ő *Fridriknél*, 's kérte, hogy segítse rajta. A'
 Király, vátig mondta néki, hogy várakozzon, mert
 még nints módja a' segítésben. De, nagy szük-
 ségben lévén az Oberflieutenant, tsak nem tágitott
 biz ő a' Királyon. Ezen meg-boszfzankodott *Fri-
 drik*, 's meg-parantsolta, hogy többé hozzája ne
 botsásák azt az alkalmatlan Embert. Történik
 azonban, hogy egy pasquillus (motskoló irás) jő
 ki a' Király ellen. *Fridrik*, nem igen szokta volt
 az efféléket fel-venni, valamint *VIII. Innocentius*
 Pápa *); hanem akkor ugyan tsak 50 arany jutal-
 mat tett-fel annak, a' ki ki-nyilatkoztatja a pas-
 quillus' szerzőjét. — Az Oberflieutenant újra meg
 jelen, a' Király' külső szobájában. Mondják néki
 a' Király' emberei, mit parantsolt légy-n nékik
 ő erántta a' Király. — „Nékem nagy dolgom van
 a' Királlyal, felele az Oberfl., és szükségesképpen
 kell vele beszéllenem.“ Meg-jelentetett a' dolog
 a' Királynak, ki is leg-ottan bé-botsáttatta magához
 az Oberflieutenantot; hanem illy szókkal fogadta:
 „Meg-mondtam már sokszor, hogy még nem segít-
 hetek Kenden.“ „Nem kérni jöttem én, F. Uram“
 felel az Oberflieut. meg-háborodva. — „Felsé-
 ged, 50 arany jutalmat tett-fel, a' minapi parquil-
 lus szerzője' ki nyilatkoztatójának. Én vagyok, a-
 zon pasquillusnak a' szerzője. Büntesse meg Felsé-
 ged

*) Midőn igen reá estekt volna egyko erre a' Pápara a'
 Kardinálisok, hogy büntetné meg bizonyos Pasquillusnak
 a' Szerzőjét, a' ki igen kiméltetlenül ki kelt a' Római
 Udvar' vétkei ellen, ezt felelte nékik: „Az az Ember,
 igazat ír; ha meg akarjuk, mint hazugot, büntetni, előbb
 azzá kell tennünk, 's szükség magunkat meg jobbita-
 nunk.“

ged a' vétkest; hanem fizettesse-ki az 50 aranyat az én szereztsétlen Feleségemnek, hogy legyen néki minn venni kenyeret, maga, 's az ő szegény Gyermekei' számára. " — „ Ördög vigye-el a' Kend fejét — mondá a' Király — Kendnek *Spandauba* kell menni. " „ A' mint tettik, ugy bánjon velem Feleséged, mondá az Oberfl.; de hát az 50 arany? " „ Eggy óra alatt meg fogja kapni a' Kend Felesége " felele a' Király. Ekkor, el-akart a' Király' szemei elől távozni az Oberfl.; hanem a' Király, le-ülvén a' maga író asztalához, meg-szóllítja az Oberfl. „ Várják Kend " , ugy mond, 's minnekutánna egy tzedulát írt volna, oda adja azt az Oberfl. nak olly hagyomással; hogy adná által azt a' *Spanndau* Kommendánsnak. A' Levél' tizimje alá e' volt írva: „ *Előbb fel nem kell nyitni, hanem ebéd után.* " — *Fridrik* tudta volt már ekkor a *pasquillus*nak valóságos Szerzőjét; nagyon elbámúlt 's meg-indult tehát az Oberflieutenántnak *nemes hazugságn*, a' kinek érdemei esmeretesek voltak előtte, 's a' kit tsupán az inség, és utolsó szükég vihetett illy alatonító tselekedetre. — A' szegény Oberflieutenant, el megy meg sebhedett szí-vel *Spandouba*; oda adja a' Király tzeduláját a' Kommendánsnak, 's únszollja nagy rettegések között, hogy nyitná fel azt. De a' Kommendáns, nem tellyelthette kérését, a' Királynak világos parantsolatja ellen hanem midön fel-vitték volna a' *posztpfziót*, fel nyitotta még is a' tzedulát. — Minémü indulatok származhattak ekkor mind a' Kommendánsban, mind pedig az Oberflieutenantban; inkább lehet azt képzelní, mint sem voltaképpen kifejezni; mert e' volt a' Király' tzedulájának foglatja: „ *A meg adója ezen Irásnak, Kommendáns Spandauban. Nehány órák alatt ott lessz a' Felesége is, Gyermekivel, és az 50 aranyakhól egygutt. Az ed-íg vabo Spandau Kommendáns, jobb Kommendáns-fágot fogkapni.* " 66